

# تاریخ کشاورزی

## ارگانیک در جهان

نویسنده: Gregory A. Barton

www.ketab.ir  
مترجمان:  
دکتر همت‌اله پیردشتی

استاد دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

دکتر زهرا صابر

دانش‌آموخته دکتری دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

مهندس شریفه السادات نبوی

دانشجوی دکتری دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

|                     |   |                                                                                                                                                                              |
|---------------------|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| سرسناسه             | : | پارتون، گرگ                                                                                                                                                                  |
| عنوان و نام پدیدآور | : | Barton, Greg (Gregory Allen)<br>تاریخ کشاورزی ارگانیک در جهان/نویسنده گرگوری آ. بارتون؛ مترجمان<br>همت اله پیردشتی، زهرا صابر، شریفه السادات نبوی؛ با مقدمه علیرضا<br>کوچکی. |
| مشخصات نشر          | : | ساری: دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ۱۴۰۰.                                                                                                                         |
| مشخصات ظاهری        | : | ۳۶۷ص.                                                                                                                                                                        |
| شابک                | : | 978-622-6860-37-6                                                                                                                                                            |
| وضعیت فهرست نویسی   | : | فیپا                                                                                                                                                                         |
| یادداشت             | : | عنوان اصلی: The global history of organic farming, 2018                                                                                                                      |
| یادداشت             | : | واژه نامه.                                                                                                                                                                   |
| یادداشت             | : | کتابنامه.                                                                                                                                                                    |
| موضوع               | : | کشاورزی ارگانیک - تاریخ                                                                                                                                                      |
| موضوع               | : | Organic farming -- History                                                                                                                                                   |
| موضوع               | : | کشاورزی - تاریخ                                                                                                                                                              |
| موضوع               | : | Agriculture -- History                                                                                                                                                       |
| شناسه افزوده        | : | پیردشتی، همت اله، ۱۳۵۳ -، مترجم                                                                                                                                              |
| شناسه افزوده        | : | نبوی، شریفه السادات، ۱۳۶۵ -، مترجم                                                                                                                                           |
| شناسه افزوده        | : | صابر، زهرا، ۱۳۶۵ -، مترجم                                                                                                                                                    |
| شناسه افزوده        | : | دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری                                                                                                                                      |
| رده بندی کنگره      | : | S ۶۰۵/۵                                                                                                                                                                      |
| رده بندی دیویی      | : | ۶۳۱/۵۸۴                                                                                                                                                                      |
| شماره کتابشناسی ملی | : | ۸۴۶۹۳۹۷                                                                                                                                                                      |
| اطلاعات رکورد شناسی | : | فیپا                                                                                                                                                                         |

داوری علمی و تأیید شده در معاونت پژوهشی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری

### تاریخ کشاورزی ارگانیک در جهان

|               |   |                                                                            |
|---------------|---|----------------------------------------------------------------------------|
| مترجمان       | : | ترجمه همت اله پیردشتی، زهرا صابر، شریفه السادات نبوی با مقدمه علیرضا کوچکی |
| ناشر          | : | دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری                                    |
| ویراستار ادبی | : | محمدرضا دبیری                                                              |
| شابک          | : | 978-622-6860-37-6                                                          |
| تیراژ         | : | ۱۰۰۰ نسخه                                                                  |
| نوبت چاپ      | : | اول، ۱۴۰۰                                                                  |
| قیمت          | : | ۱۴۰۰۰۰ تومان                                                               |
| چاپ           | : | نوروزی                                                                     |

هر گونه چاپ و تصویربرداری به هر شکل و تکثیر صفحات کتاب ممنوع می باشد.

مرکز نشر و پخش: تلفن: ۰۱۱۳۳۶۸۷۴۳۷، فاکس: ۰۱۱۳۳۶۸۷۴۴۲

## فهرست مطالب

کلامی آغازین

پیش‌گفتار

### فصل اول: ریشه‌های چالش کشاورزی ارگانیک

|    |                             |
|----|-----------------------------|
| ۲  | چکیده                       |
| ۶  | کشاورزی پیش از عصر صنعتی    |
| ۸  | انقلاب کشاورزی              |
| ۱۳ | قانون بازگشت                |
| ۱۹ | نظریه از بین رفتن رطوبت     |
| ۲۳ | جنگل‌داری و کشاورزی ارگانیک |
| ۲۴ | نتیجه‌گیری                  |
| ۲۶ | منابع                       |

### فصل دوم: خاستگاه فرهنگی کشاورزی ارگانیک

|    |                                     |
|----|-------------------------------------|
| ۳۲ | چکیده                               |
| ۳۴ | اصلاحات اراضی                       |
| ۴۴ | کشاورزی و مسئله سلامت در جامعه مدرن |
| ۴۸ | ادبیات کشاورزی رمانتیک              |
| ۵۶ | بیودینامیک                          |
| ۶۳ | کشاورزی بیولوژیک آلمانی             |
| ۶۶ | نتیجه‌گیری                          |
| ۶۷ | منابع                               |

### فصل سوم: آلبرت هاوارد و جهان در شروپ‌شایر

|    |       |
|----|-------|
| ۷۴ | چکیده |
| ۹۱ | منابع |

### فصل چهارم: هاوارد در هند

|     |                               |
|-----|-------------------------------|
| ۹۶  | چکیده                         |
| ۱۰۶ | هاوارد قبل از کشاورزی ارگانیک |
| ۱۱۵ | ایندور                        |
| ۱۱۹ | منابع                         |

### فصل پنجم: در جستجوی حکمت پیش-مدرن

|     |       |
|-----|-------|
| ۱۲۶ | چکیده |
|-----|-------|

|     |                                               |
|-----|-----------------------------------------------|
| ۱۳۴ | مطالعه موردی: اهالی هونزا                     |
| ۱۴۴ | منابع                                         |
|     | فصل ششم: نبردهای کمیوست                       |
| ۱۴۸ | چکیده                                         |
| ۱۷۱ | تغییر جهت از کشاورزان به باغداران             |
| ۱۷۸ | منابع                                         |
|     | فصل هفتم: به امپراتوری و فراتر از آن          |
| ۱۸۴ | چکیده                                         |
| ۱۹۲ | رشد عملگرایی کشاورزی ارگانیک                  |
| ۱۹۷ | آخرین سال‌های آلبرت هاوارد                    |
| ۲۰۴ | مرگ دانش امپراتوری                            |
| ۲۱۲ | نظریه از بین رفتن رطوبت و آفریقای جنوبی       |
| ۲۲۹ | نتیجه‌گیری                                    |
| ۲۳۱ | منابع                                         |
|     | فصل هشتم: جهانی‌شدن کشاورزی ارگانیک           |
| ۲۴۰ | چکیده                                         |
| ۲۴۱ | کشاورزی ارگانیک در بریتانیا                   |
| ۲۵۲ | کشاورزی ارگانیک در ایالات متحده               |
| ۲۶۸ | ژاپن                                          |
| ۲۷۶ | نتیجه‌گیری                                    |
| ۲۷۷ | منابع                                         |
|     | فصل نهم: دهه ۱۹۸۰ تا به امروز                 |
| ۲۸۴ | چکیده                                         |
| ۲۸۹ | وزارت کشاورزی و گواهی ارگانیک در ایالات متحده |
| ۲۹۶ | صدور گواهینامه در اتحادیه اروپا               |
| ۲۹۸ | دنیای ارگانیک جهانی                           |
| ۳۰۲ | منابع                                         |
|     | فصل دهم: کشاورزی ارگانیک و چالش جهانی‌سازی    |
| ۳۰۶ | چکیده                                         |
| ۳۰۷ | کشاورزی ارگانیک و امپراتوری                   |
| ۳۱۰ | جنبش زیست‌محیطی                               |
| ۳۱۳ | آینده کشاورزی ارگانیک                         |

## کلامی آغازین

جنبش‌های زیست محیطی عموماً مبتنی بر عدالت اجتماعی، تعادل و تعامل، اخلاق و حقوق زیستی می‌باشند و اندیشه‌های زیست محیطی تضاد و آراء و تفکرات غیر را برمی‌تابند و گفتمان را مرکز ثقل خود قرار می‌دهند. در این رهگذر کل‌نگری و نگاه جامع را که خود ریشه‌های فرهنگی، معنوی و فلسفی دربردارند مکتب فکری عامه آنهاست. این اندیشه‌ها پیوند عمل و نیازهای فرهنگی را بن‌مایه توسعه بوم‌سازگار تلقی کرده و بر این عقیده هستند که اگر نیازهای فرهنگی با علم پیوند حاصل نکند و از آن تفکیک شود علم تأثیر خود را بر عموم از دست خواهد داد. در جهانی که تغییرات سریع باعث تشدید عدم قطعیت‌ها شده است به روابط میان سرمایه، فرهنگ، قدرت و طبیعت زنده باید به نوعی دیگری نگریست. امروزه مسأله قدرت به ویژه در حوزه‌های کشاورزی، تولید مواد غذایی و زنجیره‌های توزیع و فرآوری و مصرف آن یکی از چالش‌های فراوری امنیت غذایی جهانی است و لذا لازم است با نگرشی طبیعت مدارانه پیرامون حوزه‌های اجتماعی و اقتصادی و سیاسی بزرگترین بوم‌نظام انسان‌ساز کره زمین مد نظر قرار داده شود. آنچه تاکنون تحت لوای امنیت غذایی جهانی و تولید غذای کافی به عنوان حقوق اولیه انسان مطرح شده است به قیمت از دست رفتن حقوق نسل‌های آینده تمام شده و اصولاً توسعه و از جمله توسعه حوزه‌های مرتبط با کشاورزی در قرون گذشته به ویژه قرن اخیر همیشه ذیل مدرنیته سرمایه داری لحاظ شده و سرمایه‌های بزرگ توسط حاکمیت‌ها موجب تبدیل ماهیت‌های زنده به پدیده‌های مرده در قالب کالا شده‌اند. کالایی کردن مواد غذایی نیز همین راه را پیموده است و به نظر می‌رسد امروزه این مسیر به بیراهه‌ای بی‌نام و نشان تبدیل شده است. آنچه هم اکنون ذیل جنبش‌های زیست محیطی در زمینه تولید غذا مطرح است و در چارچوب حوزه‌های کشاورزی بوم‌سازگار با آفتاب و واژه‌های خاص مطرح می‌شود، همگان با همراهی با طبیعت پیوند دارند؛ زیرا جدائی انسان از طبیعت سازوکارهای اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جهانی را با چالش روبرو کرده است و نبرد بین گونه انسان با عناصر طبیعی را فزونی بخشیده و در التیام بخشی طبیعت مداخله‌ای سخت ایجاد کرده است.

بهره‌کشی از زمین و قلمرو زدائی انسان می‌رود که انقراض این گونه به اصطلاح خردمند را رقم بزند. بدینسان بازگشت انسان به طبیعت اجتناب ناپذیر و در مسیر ناگزیری است و چنین پدیده‌ای تحت عناوین پایداری و تاب‌آوری که ریشه در همنوایی با طبیعت دارد مطرح است و این مهم در حوزه‌های کشاورزی واقعیتی ملموس‌تر می‌باشد. کشاورزی بوم‌سازگار، نگرشی واحد ولی با رهیافت‌های مختلفی پا به عرصه وجود گذاشته است. بدون تردید این نگرش سابقه‌ای بس دیرینه دارد ولی در دنیای سرمایه‌داری در حبابی از آنچه توسعه نامیده‌اند محو بوده امروزه در همبست با بینش‌ها، نظریه‌ها، ساختارها و کارکردهای نوینی پا به عرصه ظهور گذاشته که یکی از آنها کشاورزی ارگانیک است. کشاورزی ارگانیک پس‌زمینه‌های

تاریخی گسترده‌ای از جمله پیوند با سیاست‌های مبتنی بر کشورگشائی‌ها دارد و امروزه با ساختاربندی نوین حقوقی از مهمترین انگاره‌های کشاورزی زیست محیطی می‌باشد و عدم تداخل با طبیعت ولی سازگارشدن با آن گرانگاه اصلی چنین رهیافتی می‌باشد. کشاورزی ارگانیک ورای جنبه‌های فنی و کاربردی در عرصه‌های تولید، تأمین و مصرف، گزاره‌های مهمی از ابعاد اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی را نیز دربر دارد که در ادبیات علمی موجود امروزی کمتر به آنها پرداخته شده است. بدین ترتیب امروزه مهم‌ترین چالشی که در این رابطه وجود دارد تفکیک جنبه‌های فناورانه از مبانی مرتبط با حکمرانی و سیاست اقتصاد، اجتماع و فرهنگ و بخصوص قدرت می‌باشد. کشاورزی ارگانیک به عنوان رهیافتی علمی و فنی از جمله علوم بین دانشی است که در آن به ابعاد قدرت در قالب بوم‌شناسی سیاسی نگریسته شده و روابط قدرت در تولید مواد غذایی سالم مورد توجه قرار داده شده است.

کتاب حاضر از جمله کتاب‌هایی است که با نگاهی تاریخی و در چارچوبی در پیوند با مبانی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی کشاورزی ارگانیک منتشر شده است و پیشگام علوم بین دانشی در این رهگذر می‌باشد. علیرغم این که چندین عنوان کتاب در زمینه کشاورزی ارگانیک در ایران ترجمه یا تدوین شده است ولی همه مبتنی بر جنبه‌های فناوری در عرصه‌های تولید بوده و کتابی با این نگرش در رابطه با کشاورزی ارگانیک در ایران تاکنون منتشر نشده است. این کتاب ریشه‌های چالش برانگیز، خاستگاه فرهنگی، پیشگامان جنبش ارگانیک با نگاهی جهان‌شمول و آینده‌نگر را در قالبی منسجم به تفصیل و با نگرشی تاریخی مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است. گرچه این مباحث یافته‌ها در ارتباط با کشورهای توسعه یافته و با سابقه امپراطوری است، که البته این جنبش هم در حقیقت از همین کشورها منشاء گرفته است، ولی اصول و مبانی آن قابل کاربرد در همه جا در این دهکده جهانی کنونی می‌باشد. امید است این کتاب راه را برای تدوین کتاب‌های مشابهی با همین رویه در کشور هموار سازد. برای مترجمان کتاب آرزوی توفیق بیشتر را دارم.

علیرضا کوچکی

استاد دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

تابستان ۱۴۰۰